

Državni zbor.

Dunaj, dne 14. febr.

Dunajski Nemci med seboj.

V seji 8. febr. t. l. je vložil dr. Luegger sledeče vprašanje na ministerskega predsednika: »Bližajo se deželnozborske volitve za Nižo Avstrijo. Židovski liberalci so izdali zaupno pismo do svojih somišljenikov, naj z ozirom na važnost teh volitev prinašajo darove za volilsko zakladnico. Podpisani so na tem oklicu največji židovski bogataši, katerim je celo lahko, da samo eden izmed njih poplača vse stroške za tiskovine in poštnino takšnega volilnega odseka. Dr. Luegger trdi v svoji interpelaciji: »tu se gre za vse kaj drugega. Ti bogataši hočejo skupaj spraviti velik zaklad denarjev, da bodo potem mogli kupovati glasove volilcev za liberalne pristaše.« V svoji interpelaciji opisuje nekatere na oklicu podpisane moške; n. pr. pravi: Podpisani Auspic je že enkrat kupoval glasove za sebe, da je bil izvoljen v državni zbor na Južnem Moravskem; a državni zbor je ovrgetel radi tega njegovo izvolitev. Lobmaier, ki je tudi podpisan na oklicu, si je prigoljufal častno občanstvo dunajskega mesta itd. Brez dvoma si hočejo z goljufijo in podkupovanjem volilcev pridobiti židovski liberalci večino v bodočem dežel. zboru. Končno vpraša vlado, hoče-li zabraniti, da se ne bi godile pri prihodnjih volitvah nepostavnosti od strani židovsko-liberalne stranke?

V seji 13. febr. je dal ministerski predsednik primerni odgovor. Toda v imenu liberalcev je surovo napadel dr. Lueggerja vodja liberalne stranke, dr. Gross, ter mu očital obrekovanje in laž. Med njegovim govorom je nastal grozen hrušč, ki pa je naraščal, ko je Grossu dr. Luegger trdil, da zamore vsako besedo dokazati, katero je navedel v svoji interpelaciji. Nato je predlagal liberalci dr. Vogler, naj zbornica sklene, da so o tej stvari otvori posebna razprava v prihodnji seji. S 123 proti 91 glasovi se je sprejel ta nasvet. Ministerskemu predsedniku ta sklep ni bil po volji, ker vlada želi samo to, da se začne prej ko prej razprava o državnem proračunu.

Vojaški novinci.

V seji 13. februarja se je nadaljevala in tudi končala razprava o vojaškem naboru. 126.000 vojaških novincev potrebuje naša država vsako leto. Pri tej priložnosti se čujejo vsakovrstne pritožbe, kako neusmiljeno se ravna z vojniki, naj se odpravi dvoboj itd. Tudi danes so se čule jako važne pritožbe. Bila je vpisana cela vrsta govornikov, ki pa

vidi vredno zapregati konja, ampak peš hočejo pripeljati voz in to sedaj porabijo ženske v svoj prid. Ko namreč moške sod naložijo, grejo še nazaj v hram, da se se prej pokrepčajo za težko vožnjo. Medtem časom pa priletijo od vseh strani ženske, ki so že na to prežale ter naglo in tiho odvedejo voz v kako skrivališče. Kmetje, ki se v hiši glasno pogovarjajo, se ne slutijo, kaka nesreča se njim je zgodila, tem večje pa je njih preseñetenje, ko zapazijo, da je voz s sodom vred zginil. Sedaj se začne izpraševanje in iskanje. Pa ženske so svoj plen dobro skrile. Seveda zve se hitro, kdo je ukradel voz s sodom, ali kaj pomaga, če nihče ne pove, kje je. Še-le, ko moške obljubijo, da se smejo zvečer tudi žene, ko doma opravijo, vdeležiti veselice, se le tedaj dobijo voz nazaj.

Ali do večera se je dolgo; da pa jim ni dolg čas, zmislijo še si marsikatero burko. Tako n. pr. skuje kak bolj prebrisan kmet oklic, katerega javno prebira pred vsako hišo. Privezanega ima na rasohe (vile) ali kaj enakega; spremlje pa ga bobnar, kateri neusmiljeno udriha po starem bobnu ter ljudi skupaj kliče. Oklic pa se glasi blizu tako-le: »Daje se vam na znanje, da bode danes popoldne ob 4. uri na mostu licitiranje leda iz našega lepega vaškega ribnika. Ob enem prodajalo se bode po kilah tudi blato tega

niso prišli do besede, razun treh: Bianchini (Hrvat), Gniewosc (Poljak), Klofač (Čeh). Bianchini se je bridko pritoževal nad vojaško upravo, ki vporablja prav dobro dalmatinske in primorske vojake na morju, a jih ponemčuje, italijanči in mažarizira. Edino hrvatsko kadetno šolo so prestavili v Budimpešto ter izpodrinili popolnoma iz nje hrvatski jezik. Častniki se vdeležujejo laških slavnosti, ki se prirejajo v ta namen, da se poitalijanči hrvatski narod; muzika igra laške izdajalske napeve, dalmatinski sinovi morajo služiti po 4 leta in več mesecev itd. Gniewosc, bivši oficir, je priporočal vladi, naj se ozira na želje, ki so se že tolikokrat izražale v zbornici, naj ne jemlje k vojaškim vajam kmet-skih sinov in kmet-skih delavcev ter hlapcev ob času, ko se pri žetvi najboljše potrebujejo doma: naj vojaška uprava kupuje naravnost od kmetov žito, od rokodelcev in obrtnikov pa obutev in obleko, da se na tak način vsaj deloma povrne poljedelcem davek, ki ga dajo za vojaške namene. Omenjal je tudi, naj se vojakom da ob nedeljah priložnost, da zamorejo spolnovati svoje verske dolžnosti; naj se nastavlja taki vojaški duhovniki, ki so zmožni jezikov vojaštva, naj se poravna škoda, ki se dela ob vojaških vajah s tem, da se za več dni zabrani delati na polju, ker se s kroglijami strelja itd. Te in enake pritožbe so se v zbornici že stokrat ponavljale; a deželnozborski minister se izgovarja s tem: tukaj ne morem pomagati jaz; to spada pred vojnega ministra; te pritožbe se naj sprožijo v delegacijah. In žal, da ostane skoraj vse zopet pri starem. — Postava o naboru vojaških novincev se je sprejela v drugem in tretjem branju.

Novo železnice v Bosni.

Zadnje dni se je pečala zbornica poslancev z novimi železničnimi progami, katere bi se naj na stroške obeh državnih polovic: Avstrije in Ogerske zidale. Kakor vselej, so tudi v tej zadevi Ogrji dosegli velikanski dobiček, ki obstoji v tem, da se nove železnice zvežejo z Dalmacijo in Bosno na Ogersko, v Budimpešto. Nasvetovali so mnogoteri govorniki, kakor dr. Ivčević, Perić, Kaftan in Berks, kakšne železnične proge bi bile primerne v Bosni, da bi Dalmatinci mogli lažje stopiti v zvezo z našimi deželami. Pa vse je zastoj; naša vlada se je že dogovorila z Ogersko in hrvatski poslanci iz Dalmacije so slednjič bili zadovoljni, da vsaj nekaj dobijo.

Tržaški nemiri.

»Slov. Gosp.« poroča na drugem mestu, kaj se je zgodilo te dni v Trstu. Punt v Trstu se je razpravljalo tudi v državni zbornici dne

ribnika, katero pa se sme še le za 7 do 8 mesecev zvoziti, ker se drugače žabe nimajo kam skrivati. Led je jako čist in pripraven za kavo namesto sladkorja, katero ob enem ohladi, da je ni treba pihati.»

Da se tudi zvečer pri rujnem vincu in okusni svinjini zbije pri novem županu marsikatera šala, nam pač ni treba še posebej omenjati.

Zares naš kmet ljubi dovtipnost in nič ni bolj sitno, kakor dolg resen obraz, ki ne pozna nobene šale. Ali v zadnjih letih postal je tudi bolj resen, kajti ugonoba vinske trte in slaba cena poljskih pridelkov dela mu velike skrbi za prihodnjost. Bog daj, da se kmalu na boljše obrne!

Smešničar.

Zdravju škodljivo berilo. Zdravnik vpraša bolnika, ki se zviija vsled bolečin v želodcu: »Ali ste kaj takega jedli ali pili, da vam je tako slabo?« — Bolnik: »Ne, gospod doktor, v »Štajercu« sem bral »Listek« v štev. 3. t. mes., ki je tako pisan, da me je kar krč prijel v želodcu.« (Mene tudi! — Opomba stavčeva.)

15. in zopet 18. februarja. Ministerski predsednik je razložil natanko, kaj se je vse godilo in da je bilo treba zbrati vojaštvo ter vpeljati nagli sod. Njemu nasproti je strastno napadal tržaškega cesar. namestnika socijalni demokrat, žid dr. Ellenbogen, o katerem je trdil, da je sam kriv teh nemirov in žrttev, katere so padle, ko so streljali vojaki na razdivjano ljudstvo. Slednjič se je sklenilo, da se v seji 19. februarja izvoli odsek 37 udov, ki naj celo stvar preiščejo in v osmih dneh zbornici poročajo: je-li vlada prav ravnala ali ne, ki je s silo zadušila ta tržaški upor.

Politični ogled.

Poljedelsko ministrstvo. V našem poljedelskem ministrstvu sede moške, ki imajo večjo skrb za judovske in njim enake spekulante ter trgovce kakor pa za kmeta. To se je pokazalo posebno pri odpravi terminske kupčije na borzi, ki je poljedelsko ministrstvo ne želi, ker bi se s tem zamerilo židom. Sekcijska svetnika dr. Scheinpflug in dr. Erl sta se v tej zadevi potegovala za kmet-ske koristi in vsled tega je že moral dr. Scheinpflug prositi za upokojenje, ki se mu je tudi dovolilo.

Kmetska stranka na Češkem ne more priti prav do veljave. Glavni razlog je, ker je polovičarska, ker noče v vseh vprašanjih pokazati jasne barve. Včas nastopa samostalno, potem pa se zopet začne loviti za frake liberalnih Mladočehov. Med odločno katoliškimi možmi si noče iskati voditeljev in pristašev, liberalni pa, h katerim se tako rada pritiska, ji ali ne znajo ali nočejo pomagati. Dandanes imajo le izrecno katoliške kmetske stranke prihodnost.

Kam z denarjem? Na Laskem ni bilo tri leta manevrov. Zdaj pa si je državna blagajna že toliko opomogla in je za letošnje manevre že sklicanih 89.000 rezervistov, na katere se pripravlja v paradi boj 12 vojnih korov.

Pogodba med Angleško in Japon-sko. Nepričakovano je došla vest, da se je med angleško in japonsko vlado sklenila prijateljska zveza. Obe državi hočeta se skupno braniti proti svojim sovražnikom v Aziji, a jih tudi skupno napadati, ako bi bilo potreba. Ne bodeta trpeli, da bi si kaka tretja država v Aziji hotela vzeti in prilastiti zemljo, ampak skrbeli bosta, da ostanejo dežele in države v rokah, v katerih so dosedaj. Očividno je, da je ta pogodba naperjena proti Rusom, ki so v Aziji spravljali dežele pod svojo oblast.

Vojska v Južni Afriki. Kronanje angleškega kralja, ki je bilo določeno na 26. dan meseca junija t. l. je zopet odloženo na nedoločen čas. Uzrok temu je, ker hoče kralj, da se vojska v Južni Afriki završi pred slavnostjo kronanja, a vojne noče nikakor biti konec, marveč postaja položaj na bojišču za Angleže od dne do dne usodnejši. Ker je lord Kitchener poslal mnogo tisoč nerabljivih čet nazaj domov, je angleška vlada v veliki zadregi, kako tako hitro dobiti nadomestila, zlasti, ker se je bati, da med prebivalstvom samim nastane najhujši odpor proti temu, da bi dali sinovi in očetje svoje drago življenje za osebne koristi nekaterih angleških kapitalistov. Lord Kitchener je uvedel na bojišču takozvani »blocksistem«, s katerim hoče prisiliti raztrešene burske čete do več glavnih bitk, v katerih naj bi gotovo podlegli angleški premoči. Glavna pozornost njegova pa je obrnjena na to, da bi ujel glavna voditelja Burov Dewetha in Botho. Celih 23 angleških oddelkov zasleduje Deweta in »Daily News« pravi, da je ujetje Deweta le še vprašanje časa. — No, Angleži se bodo tudi to pot vrezali, kajti že večkrat so govorili, da Deweta že imajo, da je že mrtev itd. Ali zopet se je prikazal, v veliko žalost in presenečenje Kitchenerjevo. O mirovni-pogajanjih se govori, da so Angleži voljni